

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-5-02

Druk nr 263
Warszawa, 15 lutego 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wraz z projektami aktów wykonawczych

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

USTAWA

z dnia 2002 r.

o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dział I

Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa reguluje zasady:

- 1) prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe i korzystania z tej działalności przez organy administracji publicznej w celu wykonywania zadań publicznych,
- 2) nadawania organizacjom pozarządowym statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania organizacji pożytku publicznego,
- 3) sprawowania nadzoru nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego.

2. Ustawa reguluje również warunki wykonywania świadczeń przez wolontariuszy oraz korzystania z tych świadczeń.

Art. 2.

Ilekróć w ustawie jest mowa o:

- 1) dotacji – rozumie się przez to dotację w rozumieniu art. 69 ust. 4 pkt 1 lit. d) ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 88, poz. 961, Nr 98, poz. 1070, Nr 100, poz. 1082, Nr 102, poz. 1116, Nr 125, poz. 1368 i Nr 145, poz. 1623), zwanej dalej “ustawą o finansach publicznych”,
- 2) środkach publicznych – rozumie się przez to środki publiczne, o których mowa w ustawie o finansach publicznych, przeznaczone na wydatki publiczne w rozumieniu tej ustawy,
- 3) wolontariuszu – rozumie się przez to osobę, która ochotniczo i bez wynagrodzenia w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy, wykonuje świadczenia na zasadach określonych w ustawie, na rzecz korzystających wymienionych w art. 39 ust. 1.

Art. 3.

1. Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie.
2. Organizacjami pozarządowymi są, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
3. Działalność pożytku publicznego może być prowadzona przez stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego.
4. Przepisów działu II, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6, nie stosuje się do:
 - 1) partii politycznych,
 - 2) fundacji, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego, chyba że:
 - a) przepisy odrębne stanowią inaczej,
 - b) majątek tej fundacji nie jest w całości mieniem państwowym lub mieniem nie pochodzącym z finansowania środkami publicznymi w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, lub
 - c) fundacja prowadzi działalność statutową w zakresie nauki, w szczególności na rzecz nauki,
 - 3) fundacji utworzonych przez partie polityczne,
 - 4) spółek działających na podstawie przepisów o kulturze fizycznej.
5. Przepisy działu II stosuje się do jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych, jeżeli cele statutowe takich jednostek obejmują wyłącznie prowadzenie działalności pożytku publicznego.
6. Zasady, na jakich przepisy działu II ustawy stosuje się do jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych, których cele statutowe obejmują nie tylko prowadzenie działalności pożytku publicznego, określają odrębne przepisy.

Art. 4.

1. Sfera zadań publicznych, o której mowa w ustawie, obejmuje zadania w zakresie:
 - 1) działalności charytatywnej i pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
 - 2) ochrony zdrowia, profilaktyki oraz rehabilitacji osób niepełnosprawnych,

- 3) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
 - 4) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
 - 5) działalności wspomagającej rozwój zaniedbanych wspólnot i społeczności lokalnych,
 - 6) nauki, edukacji, oświaty i wychowania,
 - 7) krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży,
 - 8) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji,
 - 9) upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
 - 10) ekologii i ochrony zwierząt,
 - 11) porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym,
 - 12) upowszechniania i ochrony praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających wartości demokratyczne,
 - 13) upowszechniania i ochrony praw konsumentów,
 - 14) działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
 - 15) promocji i organizacji wolontariatu,
 - 16) działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje wykonujące zadania wymienione w pkt 1–15.
2. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić zadania inne niż wymienione w ust. 1, jako należące do sfery zadań publicznych, kierując się ich szczególną społeczną użytecznością oraz możliwością ich wykonywania przez podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 1, w sposób zapewniający wystarczające zaspokajanie potrzeb społecznych.

Art. 5.

1. Organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o których mowa w art. 4, we współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Współpraca ta może odbywać się w szczególności w formach:
 - 1) zlecenia organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie,
 - 2) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków,
 - 3) konsultowania z organizacjami pozarządowymi, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
 - 4) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.
3. Zlecenie realizacji zadań publicznych, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 – jako zadań zleconych w rozumieniu art. 69 ust. 4 pkt 1 lit. d) oraz art. 71 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – może mieć formy:
 - 1) powierzenia wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji lub
 - 2) wspierania takich zadań, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

Dział II

Działalność pożytku publicznego

Rozdział 1

Działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego

Art. 6.

Statutowa działalność organizacji pozarządowej, w części obejmującej działalność pożytku publicznego, nie jest, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1, działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów Prawa działalności gospodarczej i może być prowadzona jako działalność nieodpłatna lub jako działalność odpłatna.

Art. 7.

Działalnością nieodpłatną pożytku publicznego jest świadczenie usług na podstawie stosunku prawnego, za które organizacja prowadząca tę działalność nie pobiera wynagrodzenia.

Art. 8.

1. Działalnością odpłatną pożytku publicznego jest działalność w zakresie wykonywania zadań należących do sfery zadań publicznych, w ramach realizacji przez organizację pozarządową celów statutowych, za którą pobiera wynagrodzenie. Działalnością odpłatną pożytku publicznego jest również sprzedaż towarów lub usług wytworzonych lub świadczonych przez osoby bezpośrednio korzystające z działalności pożytku publicznego, w szczególności w zakresie rehabilitacji oraz przystosowania do pracy zawodowej osób niepełnosprawnych, a także sprzedaż przedmiotów darowizny na cele prowadzenia działalności pożytku publicznego.
2. Dochód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie realizacji zadań należących do sfery zadań publicznych lub celów statutowych, o których mowa w ust. 1.

Art. 9.

1. Działalność odpłatna pożytku publicznego organizacji pozarządowych stanowi działalność gospodarczą, jeżeli:
 - 1) wynagrodzenie, o którym mowa w art. 8 ust. 1, jest – w odniesieniu do działalności danego rodzaju – wyższe od tego, jakie wynika z kalkulacji bezpośrednich kosztów tej działalności, lub
 - 2) wynagrodzenie osób fizycznych z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności nieodpłatnej oraz działalności odpłatnej przekracza dwie trzecie wynagrodzenia miesięcznego określonego w art. 8 pkt 4 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306 i z 2001 r. Nr 85, poz. 924).
2. Nie można prowadzić działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej w odniesieniu do tego samego przedmiotu działalności.

Art. 10.

1. Prowadzenie nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego wymaga rachunkowego wyodrębnienia tych form działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników, z zastrzeżeniem przepisów o rachunkowości.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku organizacyjnego wyodrębnienia działalności pożytku publicznego.

Rozdział 2

Prowadzenie działalności pożytku publicznego na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych

Art. 11.

1. Organy administracji publicznej wspierają realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w danej dziedzinie, a także powierzają, w sferze, o której mowa w art. 4, takim organizacjom realizację zadań publicznych – po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia. W konkursie uczestniczą organizacje pozarządowe oraz jednostki organizacyjne podległe organom administracji publicznej lub przez nie nadzorowane.
2. Organizacja pozarządowa może z własnej inicjatywy złożyć ofertę realizacji zadań publicznych, także tych, które są realizowane dotychczas w inny sposób, w tym przez organy administracji publicznej. W przypadku złożenia takiej oferty organ administracji publicznej:
 - 1) ustosunkowuje się do oferty w terminie 2 miesięcy, biorąc pod uwagę stopień, w jakim oferta odpowiada priorytetom zadań publicznych, środki dostępne na realizację określonych zadań, rodzaje określonych zadań i korzyści wynikające z realizacji zadania publicznego przez organizację pozarządową,

- 2) ocenia podstawy i celowość przeprowadzania konkursu, o którym mowa w ust. 1.
3. Powierzenie, o którym mowa w ust. 1, nie może nastąpić, jeżeli dane zadanie można zrealizować efektywniej w inny sposób, określony w odrębnych przepisach, w szczególności poprzez zakup usługi na zasadach i w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, przy porównywalności metod kalkulacji kosztów oraz porównywalności opodatkowania.

Art. 12.

1. Organ administracji publicznej ogłasza, co najmniej z trzydziestodniowym wyprzedzeniem, informacje o:
 - 1) rodzaju zadania,
 - 2) wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania,
 - 3) zasadach przyznawania dotacji,
 - 4) terminach i warunkach realizacji zadania,
 - 5) terminie składania ofert,
 - 6) terminie, trybie i kryteriach stosowanych przy dokonywaniu wyboru oferty,
 - 7) dotychczas zrealizowanych zadaniach publicznych i związanych z nimi kosztach, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym.
2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się, w zależności od rodzaju zadania, w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim lub lokalnym, a także w siedzibie organu administracji publicznej, w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń. Ogłoszenie może także nastąpić w inny sposób zapewniający dostęp podmiotów zainteresowanych do informacji, w szczególności poprzez wykorzystanie sieci teleinformatycznej.

Art. 13.

Oferta, o której mowa w art. 11 ust. 1 i 2, powinna zawierać w szczególności:

- 1) szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego proponowanego do realizacji,
- 2) termin i miejsce realizacji zadania publicznego,
- 3) kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego,
- 4) informację o wcześniejszej działalności podmiotu składającego ofertę, w zakresie którego dotyczy zadanie,
- 5) informację o posiadanych zasobach rzeczowych i kadrowych, zapewniających wykonanie zadania, w tym o wysokości środków finansowych uzyskanych na realizację danego zadania z innych źródeł,
- 6) deklarację o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania.

Art. 14.

Organ administracji publicznej przy rozpatrywaniu ofert:

- 1) ocenia możliwość realizacji zadania przez organizację pozarządową,
- 2) ocenia przedstawioną kalkulację kosztów realizacji zadania, w tym w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania,
- 3) uwzględnia wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania.

Art. 15.

1. Organizacja pozarządowa, przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego w trybie określonym w art. 11 ust. 1, zobowiązuje się do wykonania zadania w zakresie i na zasadach określonych w umowie, odpowiednio o powierzenie zadania lub o wsparcie realizacji zadania, sformułowanej z uwzględnieniem art. 71 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz przepisów niniejszej ustawy, a organ administracji publicznej zobowiązuje się do przekazania na realizację zadania odpowiednich środków publicznych w formie dotacji.
2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Umowa o powierzenie zadania publicznego może być zawarta na okres dłuższy niż jeden rok, na czas nieoznaczony lub na czas realizacji zadania.
4. Zadanie publiczne nie może być zrealizowane przez podmiot niebędący stroną umowy, chyba że umowa zezwala na wykonanie określonej części zadania przez taki podmiot.
5. Organizacja pozarządowa jest zobowiązana do wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych na realizację umowy, o której mowa w ust. 1. Przepis art. 10 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 16.

Organ administracji publicznej zlecający zadanie publiczne dokonuje okresowej kontroli i oceny realizacji zadania, a w szczególności:

- 1) stanu realizacji zadania,
- 2) efektywności, rzetelności i jakości wykonania zadania,
- 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania,
- 4) prowadzenia dokumentacji, określonej w przepisach prawa i w postanowieniach umowy.

Art. 17.

1. Sprawozdanie z wykonania zadania publicznego określonego w umowie należy sporządzić w terminie 30 dni po upływie terminu, na który umowa została zawarta, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Okresem sprawozdawczym jest rok budżetowy.

Art. 18.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór oferty, o której mowa w art. 11 ust. 1 i 2,
 - 2) ramowy wzór umowy, o której mowa w art. 15 ust. 1,
 - 3) wzór sprawozdania, o którym mowa w art. 17 ust. 1
- uwzględniając potrzebę precyzyjnego określenia praw i obowiązków organizacji pozarządowych oraz odpowiadających im obowiązków i praw organów administracji publicznej, a także konieczność zapewnienia kompletności informacji dotyczących wykonania zadania.

Rozdział 3

Organizacje pożytku publicznego

Art. 19.

1. Organizacją pożytku publicznego może być, z zastrzeżeniem art. 20, organizacja pozarządowa, jeżeli spełnia łącznie następujące wymagania:
 - 1) prowadzi działalność statutową na rzecz ogółu społeczności lub określonej grupy podmiotów pod warunkiem, że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa,
 - 2) działalność, określona w pkt 1, jest wyłączną statutową działalnością organizacji i dotyczy realizacji zadań publicznych na rzecz ogółu społeczności lub grupy podmiotów, o której mowa w pkt 1, a także innych ważnych społecznie zadań – w sferze określonej w art. 4,
 - 3) nie prowadzi działalności gospodarczej albo prowadzi działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji celów statutowych,
 - 4) wynagrodzenie pobierane w ramach działalności odpłatnej pożytku publicznego ustalane jest w wysokości koniecznej do uzyskania zwrotu całości lub części kosztów działań, a także zachowania ciągłości prowadzenia tych działań,
 - 5) cały dochód przeznaczają na działalność, o której mowa w pkt 1 i 2,
 - 6) ma statutowy kolegialny organ kontroli lub nadzoru, odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej lub nadzoru, przy czym członkowie organu kontroli i nadzoru:
 - a) nie mogą być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia,
 - b) nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej,
 - c) mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w takim organie zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenie w wysokości nie wyższej niż

określone w art. 8 pkt 8 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi,

- 7) statut lub inne akty wewnętrzne organizacji zabraniają:
- a) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich,
 - b) wykorzystywania lub przekazywania majątku organizacji na rzecz jej członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
 - c) zakupu na szczególnych zasadach towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich,
- 8) statut lub inne akty wewnętrzne organizacji zawierają postanowienia przeciwdziałające powstawaniu, także innych niż wymienione w pkt 6 lit. a) i pkt 7, konfliktów interesów.

Art. 20.

Organizacja pozarządowa uzyskuje status organizacji pożytku publicznego z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 1 poz. 2).

Art. 21.

1. Organizacja pożytku publicznego sporządza roczne sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, oraz podaje je do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane podmioty.
2. Organizacja pożytku publicznego sporządza i ogłasza roczne sprawozdanie finansowe także wówczas, gdy obowiązek jego sporządzenia oraz ogłoszenia nie wynika z przepisów o rachunkowości. Przepisy o rachunkowości stosuje się odpowiednio.
3. Do zakresu sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zakresu sprawozdań składanych przez fundacje.
4. Organizacja pożytku publicznego, niezależnie od obowiązków wynikających z przepisów odrębnych, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 2.
5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego może określić, w drodze rozporządzenia, wysokość dochodu uzyskiwanego przez organizację pożytku publicznego, powyżej której powstaje obowiązek poddawania badaniu sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, uwzględniając:

- 1) potrzebę zapewnienia poprawności informacji zawartych w sprawozdaniu,
- 2) wysokość udzielonych dotacji,
- 3) wysokość kosztów, jakie organizacja ponosi w celu spełnienia wymogów jawności.

Art. 22.

1. Organizacji pożytku publicznego przysługuje, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, zwolnienie od:
 - 1) podatku dochodowego od osób prawnych,
 - 2) podatku od nieruchomości,
 - 3) podatku od czynności cywilnoprawnych,
 - 4) opłaty skarbowej,
 - 5) opłat sądowych,
 - 6) należności celnych– w odniesieniu do prowadzonej przez nią działalności pożytku publicznego.
2. Organizacja pożytku publicznego może, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, nabywać na szczególnych warunkach prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz własność budynków, budowli i urządzeń trwale związanych z gruntem oddanym w użytkowanie wieczyste, jak również uzyskiwać na szczególnych warunkach prawo użytkowania takich nieruchomości.
3. Organizacja pozarządowa, która uzyskała status organizacji pożytku publicznego, jest obowiązana wypełnić zobowiązania wynikające ze zwolnień podatkowych, z których korzystała przed dniem uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
4. W przypadku utraty przez organizację pozarządową statusu organizacji pożytku publicznego, traci ona prawo do korzystania ze zwolnień wynikających z posiadania tego statusu.
5. Użytkowanie wieczyste albo użytkowanie, o którym mowa w ust. 2, wygasa z mocy prawa w przypadku utraty statusu organizacji pożytku publicznego. Do wygaśnięcia stosuje się odpowiednio przepisy o księgach wieczystych i hipotecę dotyczące praw obciążających nieruchomości z mocy ustawy niezależnie od wpisu do księgi wieczystej.

Art. 23.

W organizacji pożytku publicznego mogą wykonywać pracę poborowi skierowani do odbycia służby zastępczej, na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach.

Art. 24.

Jednostki publicznej radiofonii i telewizji umożliwiają organizacjom pożytku publicznego nieodpłatne informowanie o ich działalności na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Art. 25.

1. Organizacja pożytku publicznego może, z zastrzeżeniem ust. 2, korzystać z ofiarności publicznej bez konieczności uzyskania pozwolenia, na zasadach i w trybie określonym w przepisach o zbiórkach publicznych.
2. Organizacja pożytku publicznego na 14 dni przed terminem zbiórki, informuje ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego o celu, zakresie i zasadach prowadzenia zbiórki, a w terminie do 30 dni od jej zakończenia sporządza sprawozdanie, które przekazuje ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego oraz podaje je do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane podmioty.
3. W czasie prowadzenia zbiórki publicznej osoby działające w imieniu i na rzecz organizacji pożytku publicznego powinny być zaopatrzone w czytelne oznaczenia lub identyfikatory wskazujące:
 - 1) cel prowadzonej zbiórki,
 - 2) nazwę organizacji pożytku publicznego, na rzecz której prowadzona jest zbiórka,
 - 3) numer wpisu organizacji pożytku publicznego do Krajowego Rejestru Sądowego.
4. W przypadku niedopełnienia obowiązków określonych w ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio przepisy art. 30.

Art. 26.

Podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1% podatku obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranych przez siebie organizacji pożytku publicznego.

Rozdział 4

Nadzór

Art. 27.

Nadzór nad działalnością organizacji pozarządowych, w tym organizacji pożytku publicznego, w zakresie rzetelności realizacji zleconych zadań publicznych oraz prawidłowości korzystania z uprawnień określonych w ustawie sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 28.

1. Organizacja pozarządowa, w tym organizacja pożytku publicznego, podlega kontroli ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w zakresie określonym w art. 27.
2. Kontrolę zarządza minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego z urzędu lub na wniosek organu administracji publicznej, który zawarł z organizacją pozarządową umowę, o której mowa w art. 15 ust. 1.
3. W czynnościach kontrolnych uczestniczy przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego, w przypadku złożenia tej Radzie stosownego wniosku przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, organ administracji publicznej, o którym mowa w ust. 2, lub organizację pozarządową.
4. O kontroli i jej wynikach minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego informuje Radę Działalności Pożytku Publicznego. Rada Działalności Pożytku Publicznego może ustosunkować się do wyników kontroli.

Art. 29.

1. Osoby upoważnione do dokonywania kontroli są uprawnione do wstępu na teren nieruchomości lub jej części, na którym jest prowadzona działalność, w godzinach pracy kontrolowanej organizacji, oraz żądania pisemnych lub ustnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji, a także udostępniania danych mających związek z przedmiotem kontroli.
2. Czynności kontrolnych, o których mowa w ust. 1, dokonuje się w obecności członka organu zarządzającego kontrolowaną organizacją lub jego przedstawiciela albo pracownika tej organizacji, a w razie nieobecności tych osób – w obecności przywołanego świadka.
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może powierzyć przeprowadzenie kontroli wojewodzie lub organowi, wyspecjalizowanemu w kontrolowaniu danego rodzaju działalności.

Art. 30.

1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego lub z jego upoważnienia wojewoda wzywa organizację pożytku publicznego do usunięcia, w wyznaczonym terminie, uchybień stwierdzonych w wyniku kontroli.
2. W przypadku nieusunięcia uchybień przez organizację pożytku publicznego, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może wystąpić do sądu o wykreślenie tej organizacji z rejestru organizacji pożytku publicznego, a także do właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych o wszczęcie stosownego postępowania.
3. W przypadku wykreślenia organizacji pożytku publicznego z rejestru organizacji pożytku publicznego, organizacja ta jest obowiązana, w terminie 12 miesięcy, wykorzystać na własną działalność w zakresie, o którym mowa w art. 4, środki

pochodzące ze zbiorów publicznych, zebrane w okresie posiadania statusu organizacji pożytku publicznego.

4. Środki niewykorzystane w sposób i w terminie określonym w ust. 3, organizacja jest obowiązana przekazać niezwłocznie na rzecz, prowadzącej działalność statutową w tym samym lub zbliżonym zakresie, organizacji pożytku publicznego wskazanej przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Przekazanie środków nie stanowi w takim przypadku darowizny w rozumieniu odrębnych przepisów.

Art. 31.

1. W zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą, do nadzoru i kontroli wydatkowania środków publicznych stosuje się odpowiednio przepisy o finansach publicznych.
2. Przepisy art. 28–30 nie wyłączają stosowania odrębnych przepisów dotyczących kontroli i czynności kontrolnych, a także uprawnień nadzorczych innych organów.

Rozdział 5

Rada Działalności Pożytku Publicznego

Art. 32.

1. Tworzy się Radę Działalności Pożytku Publicznego, zwaną dalej „Radą”, jako organ opiniodawczo–doradczy oraz pomocniczy ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.
2. Do zadań Rady należy w szczególności:
 - 1) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących stosowania ustawy,
 - 2) wyrażanie opinii o rządowych projektach aktów prawnych dotyczących działalności pożytku publicznego oraz wolontariatu, a także w odpowiednim zakresie, o założeniach do projektu budżetu państwa,
 - 3) udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pożytku publicznego,
 - 4) zbieranie i dokonywanie analizy informacji o prowadzonych kontrolach i ich skutkach,
 - 5) uczestniczenie w postępowaniu kontrolnym,
 - 6) wyrażanie opinii w sprawach zadań publicznych, zlecenia tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych,
 - 7) tworzenie, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, mechanizmów informowania o standardach prowadzenia działalności pożytku publicznego oraz o stwierdzonych przypadkach naruszenia tych standardów.
3. Kadencja Rady trwa 4 lata.

Art. 33.

1. Rada składa się z:
 - 1) dziesięciu przedstawicieli organów administracji publicznej,
 - 2) dziesięciu przedstawicieli organizacji pozarządowych.
2. Członków Rady powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, z tym że powołanie członków Rady, reprezentujących:
 - 1) organizacje pozarządowe, następuje spośród kandydatów zgłoszonych przez te organizacje,
 - 2) organy administracji publicznej i jednostki im podległe lub przez nie nadzorowane, następuje spośród osób zgłoszonych przez te organy i kierowników takich jednostek.
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego odwołuje członka Rady przed upływem kadencji:
 - 1) na jego wniosek,
 - 2) na wniosek reprezentowanego przez niego organu lub organizacji pozarządowej,
 - 3) w przypadku skazania członka Rady prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione z winy umyślnej.

Art. 34.

Posiedzenia Rady są zwoływane przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego lub na wniosek co najmniej jednej czwartej liczby członków reprezentujących organizacje pozarządowe.

Art. 35.

Rada może:

- 1) powoływać ekspertów,
- 2) zapraszać do uczestnictwa w jej posiedzeniach przedstawicieli organów administracji publicznej i organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie,
- 3) zlecać przeprowadzanie badań i opracowanie ekspertyz związanych z realizacją jej zadań.

Art. 36.

1. Koszty funkcjonowania Rady związane z obsługą, przeprowadzaniem badań i opracowywaniem ekspertyz, a także z uczestnictwem w jej posiedzeniach ekspertów i osób niebędących członkami Rady, pokrywa się z części budżetu, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.
2. Za udział w pracach Rady przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁴ pkt 2 Kodeksu pracy.

3. Pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy w celu wzięcia udziału w posiedzeniach Rady. Za czas zwolnienia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia ustalonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

Art. 37.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb powoływania członków Rady, uwzględniając potrzebę zapewnienia reprezentatywności organizacji pozarządowych, różnorodność rodzajów działalności pożytku publicznego oraz terminy zgłaszania kandydatów na członków Rady,
- 2) organizację i tryb działania Rady oraz zasady uczestnictwa w jej pracach przedstawicieli organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie.

Art. 38.

Obsługę administracyjno–biurową Rady zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Dział III Wolontariat

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 39.

1. Wolontariusze mogą wykonywać, na zasadach określonych w niniejszym rozdziale, świadczenia, odpowiadające świadczeniu pracy, na rzecz:
 - 1) organizacji pozarządowych w zakresie ich działalności statutowej, w szczególności w zakresie działalności pożytku publicznego,
 - 2) organów administracji publicznej, z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej,
 - 3) jednostek organizacyjnych podległych organom administracji publicznej lub nadzorowanych przez te organy, z wyłączeniem prowadzonej przez te jednostki działalności gospodarczej – zwanych dalej „korzystającymi”.
2. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do wolontariuszy wykonujących na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej świadczenia na rzecz organizacji międzynarodowych, jeżeli postanowienia umów międzynarodowych nie stanowią inaczej.

Art. 40.

Wolontariusz powinien posiadać kwalifikacje i spełniać wymagania odpowiednie do rodzaju i zakresu wykonywanych świadczeń.

Art. 41.

1. Świadczenia wolontariuszy są wykonywane w zakresie, w sposób i w czasie określonym w porozumieniu z korzystającym. Porozumienie powinno także zawierać postanowienie o możliwości jego rozwiązania z ważnych przyczyn.
2. Na żądanie wolontariusza, korzystający jest obowiązany potwierdzić na piśmie treść porozumienia, o którym mowa w ust. 1, a także wydać pisemne zaświadczenie o wykonaniu świadczeń przez wolontariusza, w tym, na jego wniosek, o zakresie wykonywanych świadczeń.

Rozdział 2 Przepisy szczególne

Art. 42.

1. Korzystający ma obowiązek:
 - 1) zapewnić wolontariuszowi, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania przez niego świadczeń, w tym w szczególności odpowiednie badania lekarskie, środki ochrony indywidualnej oraz szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - 2) pokrywać, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, koszty podróży służbowych i diet, a także inne niezbędne koszty ponoszone przez wolontariusza, związane z wykonywaniem świadczeń na rzecz korzystającego.
2. Wolontariusz może, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, zwolnić korzystającego w całości lub w części z obowiązków wymienionych w ust. 1.
3. Przepis ust. 2 nie ma zastosowania do ust. 1 pkt 1 w sytuacji, gdy wolontariusz wykonuje świadczenie z udziałem lub w obecności innych osób.

Art. 43.

1. Wolontariuszowi przysługują świadczenia zdrowotne na zasadach przewidzianych w przepisach ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym.
2. Wolontariuszowi przysługuje zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu świadczeń o których mowa w art. 39, na podstawie odrębnych przepisów, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Wolontariuszowi, który wykonuje świadczenia przez okres nie dłuższy niż miesiąc, korzystający zobowiązany jest zapewnić ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Art. 44.

Jeżeli porozumienie zawarte między korzystającym, o którym mowa w art. 39 ust. 1 pkt 2 i 3 a wolontariuszem dotyczy wydelegowania wolontariusza w celu wykonywania przez niego świadczeń na terytorium innego państwa, na podstawie umowy międzynarodowej wiążącej Rzeczpospolitą Polską, wolontariuszowi przysługuje prawo do świadczeń i pokrycia kosztów ogólnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Art. 45.

Wydatki na cele, o których mowa w art. 42 ust. 1, oraz art. 43 ust. 3 stanowią odpowiednio:

- 1) koszty prowadzenia działalności statutowej organizacji pozarządowych jako korzystających,
- 2) koszty korzystających, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 46.

Wartość świadczenia wolontariusza nie stanowi darowizny na rzecz korzystającego w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego oraz przepisów podatkowych.

Art. 47.

Ustawa wchodzi w życie na zasadach określonych w odrębnej ustawie.

UZASADNIENIE

Dokonując oceny dotychczasowych rozwiązań prawno-organizacyjnych dotyczących działalności sektora organizacji pozarządowych w Polsce, a w szczególności kwestii zasad i form współpracy władz publicznych z tym sektorem, a także materii wolontariatu, należy stwierdzić, iż do dnia dzisiejszego nie ma jednolitej ustawowej regulacji normującej powyższe zagadnienia.

Obecnie w świetle obowiązujących przepisów prawnych działalność organizacji pozarządowych regulują dwie ustawy: ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 1991 r. Nr 46, poz. 203, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. Nr 20, poz. 104, z późn. zm.). Należy jednak stwierdzić, iż obie te regulacje nie spełniają pokładanych w nich nadziei, zarówno ze względów proceduralnych jak i rozwiązań systemowych. Funkcjonują także organizacje o bardzo ściśle określonej strukturze powoływane oddzielnymi aktami prawnymi; należą do nich m.in. różnego rodzaju komitety społeczne, organizacje

samorządów różnych grup zawodowych, cechy i izby rzemieślnicze. Niektóre organizacje powołane są na mocy oddzielnych ustaw. Należą do nich m.in. Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Polski Związek Łowiecki. Odrębne ustawy regulują też działalność organizacji kościelnych. Nie sposób w tym miejscu wymienić wszystkie możliwe sposoby organizowania się grup obywatelskich. Należy również pamiętać, iż działalność licznych organizacji pozarządowych jest regulowana w różnych ustawach w sposób szczegółowy.

Systemowego uregulowania wymagają przede wszystkim relacje między instytucjami państwowymi a organizacjami pozarządowymi, należącymi do tzw. trzeciego sektora lub – inaczej mówiąc – sektora pozarządowego. W odniesieniu do regulacji współpracy władz publicznych z sektorem pozarządowym, np. w niektórych obowiązujących aktach normatywnych jak np. ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. Nr 82, poz. 928, z późn. zm.), czy ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 144, z późn. zm.), można odnaleźć przepisy odnoszące się w swojej treści do współpracy organów władzy publicznej z organizacjami pozarządowymi. Z kolei ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z późn. zm.) zawiera generalne wskazania dotyczące zasad współpracy z jednostkami spoza sektora finansów publicznych w obszarze realizacji zadań państwowych.

W odniesieniu do administracji samorządowej, analiza ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, z późn. zm.), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. Nr 91, poz. 578, z późn. zm.) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. Nr 91, poz. 576, z późn. zm.), a także ustawy o finansach publicznych pozwala na stwierdzenie, iż ustawodawca umożliwił prowadzenie przez organy jednostek samorządu terytorialnego współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskazać jednak należy, iż są to tylko ogólnikowe przepisy nie określające szczegółowych kwestii.

W Polsce działa co najmniej 30 tys. organizacji pozarządowych, zatrudniających łącznie około 200 tys. pracowników. Organizacje te korzystają ze świadczeń wykonywanych przez ok. 2 mln wolontariuszy. Wiele dziedzin życia nie mogłoby już dziś funkcjonować bez aktywności organizacji pozarządowych. W ciągu ostatniego roku 20,6% Polaków przekazało darowizny na rzecz organizacji pozarządowych lub kościołów. Natomiast ponad 65% osób byłoby skłonnych przekazać 1% płaconych przez nie podatków na organizacje pozarządowe, co byłoby możliwe dzięki projektowanym przepisom. Z różnych powodów brak środków na finansowanie działalności jest głównym problemem trzeciego sektora. Blisko 91 % organizacji postrzega brak środków jako problem w działaniach poszczególnych organizacji, natomiast 93% uważa to za problem całego sektora pozarządowego. Polacy najchętniej, bo w 20% przypadków, chcieliby się angażować jako wolontariusze w działania organizacji charytatywnych pomagających najuboższym, a 12% - jeśli

będzie w stanie poświęcać w przyszłości czas - chciałoby angażować się w działalność instytucji i organizacji związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją niepełnosprawnych, 30% zaś chciałoby przekazywać na rzecz takich organizacji darowizny finansowe lub rzeczowe (na podstawie badań Stowarzyszenia Klon/Jawor, z grudnia 2001 r). Powyższe dane obrazują wysoki poziom społecznego zainteresowania takimi formami działania na rzecz innych, potrzebujących różnorodnej pomocy obywateli.

Ten ogromny potencjał aktywności obywatelskiej czeka ciągle na harmonijne wkomponowanie w system prawny. Obecnie nie można już bowiem ograniczyć się do zniesienia państwowej reglamentacji i zagwarantowania wolności zrzeszania się. Trzeba w nowy systemowy sposób ułożyć relacje między państwem i organizacjami pozarządowymi oraz pomiędzy wolontariuszami i instytucjami korzystającymi z ich świadczeń.

Projekt ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowi pierwszy krok do kompleksowego uregulowania przedmiotowych kwestii.

W krajach Europy Środkowej – Wschodniej wzrasta zainteresowanie problematyką społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza rolą organizacji typu *non-profit*. To zainteresowanie wynika z głęboko zakorzenionych tradycji dobroczynności i społeczeństwa obywatelskiego w tych krajach. W niektórych krajach uchwalono ustawy wprowadzające regulację statusu organizacji pożytku publicznego. Jeżeli chodzi o rozwinięte kraje demokratyczne to sektor pozarządowy ma wielowiekowe tradycje (Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Niemcy). Np. w Wielkiej Brytanii już w 1601 r. obowiązywały przepisy będące próbą unormowania działań charytatywnych, podejmowanych dla zaspokajania potrzeb społecznych w różnych dziedzinach życia. We wszystkich państwach Europy Zachodniej obowiązuje ustawodawstwo regulujące sferę działalności organizacji pozarządowych i stosunków tych organizacji z państwem.

Uwzględniając liczne postulaty przedstawicieli trzeciego sektora w Polsce, a także ze względu na wzrastającą współpracę władz publicznych ze strukturami organizacji pozarządowych pojawia się konieczność wprowadzenia ustawowej regulacji dotyczącej pozycji sektora pozarządowego. **Należy zaznaczyć, iż ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, stanowi część materialną całej regulacji, której uzupełnieniem będzie projekt ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zawierający przepisy przejściowe i nowelizujące.**

Potrzeba wydania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wynika z:

- **konstytucyjnej zasady pomocniczości (subsidiarności) i braku ustawowego jej rozwinięcia w odniesieniu do sposobów realizacji zadań publicznych; dotychczasowe ustawodawstwo z zakresu samorządu**

terytorialnego rozwinęło zasadę pomocniczości w odniesieniu do podziału zadań między poszczególne szczeble władzy publicznej, lecz zasadniczo nie uwzględniło innego, współcześnie uznawanego, aspektu tej zasady, mianowicie traktowania jej jako podstawy określania sposobu wykonywania zadań publicznych;

- braku wystarczającego uwzględnienia w obowiązującym ustawodawstwie roli, jaką odgrywają organizacje pozarządowe w realizacji, w ramach działalności statutowej wielu jednostek tej kategorii, zadań ze sfery zadań publicznych, mających w rezultacie charakter działalności pożytku publicznego;
- braku wystarczającego uwzględniania w prawie polskim specyfiki „trzeciego sektora”; we wszystkich krajach Unii Europejskiej i OECD, działalność podmiotów niepublicznych jest zrównywana w wielu dziedzinach prawa z podmiotami tzw. drugiego sektora, czyli sektora przedsiębiorców;
- **wprowadzenia do ustawodawstwa, przez nowe ustawy samorządowe z 1998 r., a ostatnio przez nowelizację ustawy o samorządzie gminnym z dnia 10 kwietnia 2001 r., terminu „organizacje pozarządowe”, bez wystarczającego sprecyzowania zakresu tego terminu, jak również podstaw stosunków tych organizacji z organami administracji publicznej: państwowej, w szczególności rządowej, i samorządu terytorialnego;**
- wprowadzenia z dniem 1 stycznia 1999 r. w ustawie o finansach publicznych zbyt ogólnych przepisów, powodujących nadmierne rozproszenie, zasad finansowania współpracy w ramach działalności organów administracji publicznej i organizacji pozarządowych;
- braku unormowania istotnej dla działalności pożytku publicznego, a ważnej także ogólnie dla organizacji pozarządowych oraz niektórych instytucji publicznych, instytucji wolontariatu, w tym w odniesieniu do wolontariuszy międzynarodowych – instytucji, której rolę podkreśla uznanie roku 2001 r. za Światowy Rok Wolontariusza.

Prawne uregulowanie powyższych kwestii, odpowiadające konstytucyjnej zasadzie pomocniczości oraz doświadczeniom rozwiniętych państw demokratycznych o gospodarce rynkowej, w tym standardom międzynarodowym powinno sprzyjać dalszej, koniecznej decentralizacji zadań publicznych, prawidłowemu wykonywaniu zadań przez podmioty publiczne oraz rozwojowi działalności organizacji pozarządowych jako podstawowych komponentów społeczeństwa obywatelskiego.

Wymiar ustrojowy proponowanej ustawy polega również na wskazaniu ministra, członka Rady Ministrów, który będzie odpowiadał za sprawy związane z

działalnością pożytku publicznego i wolontariatem. Do tej pory, co jest jednym ze skutków braku systemowej regulacji w przedmiotowym zakresie, nie ma organu, któremu sprawy te byłyby ustawowo powierzone. Projekt zakłada, że będzie to minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Projektowana regulacja nie uchyla dotychczasowych prawnych regulacji dotyczących istniejących podmiotów, w szczególności stowarzyszeń i fundacji, stanowiących podstawową część sektora organizacji pozarządowych. Organizacjami pozarządowymi zgodnie z art. 3 ust.2 projektu są, nie będące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i nie działające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nie posiadające osobowości prawnej, w tym fundacje i stowarzyszenia, z wyłączeniami określonymi w art. 3 ust. 4. Zgodnie z ust. 4 przepisów działu odnoszącego się do działalności pożytku publicznego nie stosuje się do: partii politycznych, fundacji, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa (z zastrzeżeniem pkt. 2b, 2c) lub jednostka samorządu terytorialnego, fundacji utworzonych przez partie polityczne, spółek działających na podstawie przepisów o kulturze fizycznej. **Natomiast zasady na jakich przepisy działu II ustawy stosuje się do jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej oraz o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych, których cele statutowe obejmują nie tylko prowadzenie działalności pożytku publicznego, określają odrębne przepisy.**

Projektodawca posługuje się, w koniecznym zakresie, terminologią ustawy o finansach publicznych – w celu zachowania jednolitości systemowej i uniknięcia problemów interpretacyjnych.

W odniesieniu do dotychczasowych uregulowań, projektowana ustawa przewiduje:

- systemowe rozwiązania prawne w zakresie działalności pożytku publicznego, w tym współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi (dział I i II projektu),
- uregulowanie zasad wykonywania świadczeń przez wolontariuszy i korzystania z tych świadczeń przez organizacje pozarządowe, organy administracji publicznej oraz jednostki im podległe lub przez nie nadzorowane (dział III projektu).

Projekt (w art. 5 ust. 1) nakazuje organom administracji publicznej przy realizacji zadań publicznych współpracować z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz określa formy tej współpracy. Ponieważ w ramach decentralizacji państwa dokonuje się przesunięcia zadań

publicznych z administracji rządowej na samorząd terytorialny, tym bardziej muszą istnieć jednolite zasady współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi. Projekt ujednocza zakres i tryb realizacji obowiązku informacji oraz konsultowania projektów aktów prawnych. Szczególnie ważne jest określenie – jako jednej z form współpracy między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi - konsultowania polityki państwa, rządu i samorządu terytorialnego w obszarach o szczególnym nasileniu aktywności organizacji pozarządowych. Współpraca ta powinna ponadto odbywać się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności (art. 5 ust. 2 projektu), przy czym:

- **w myśl zasady pomocniczości przy suwerenności stron** organy administracji publicznej, respektując odrębność i suwerenność zorganizowanych wspólnot obywateli, uznają ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących także do sfery zadań publicznych i w takim zakresie współpracują z tymi organizacjami, a także wspierają ich działalność oraz umożliwiają realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonych w projektowanej ustawie,
- **zgodnie z zasadą partnerstwa** organizacje pozarządowe, na zasadach i w formach określonych w projektowanej ustawie oraz w trybie określonym w przepisach odrębnych, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów, których rozwiązywanie stanowi przedmiot zadań publicznych, w wypracowywaniu sposobów wykonywania zadań publicznych przez właściwy organ administracji publicznej, a także w wykonywaniu tych zadań,
- **kierując się zasadą efektywności:** organy administracji publicznej, przy zleceniu organizacjom pozarządowym zadań publicznych do realizacji, dokonują wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych, przestrzegając zasad uczciwej konkurencji oraz z zachowaniem wymogów określonych w art. 25 i art. 28 ust. 3 ustawy o finansach publicznych,
- **mając na względzie zasadę jawności** organy administracji publicznej udostępniają współpracującym z nimi organizacjom pozarządowym informacje o zamiarach, celach i środkach przeznaczonych na realizację zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z tymi organizacjami, oraz o kosztach realizacji zadań publicznych już prowadzonej w tym zakresie przez jednostki podległe organom administracji publicznej lub nadzorowane przez te organy, wraz z informacją o sposobie obliczania tych kosztów, tak aby możliwe było ich porównanie z kosztami realizacji analogicznych zadań przez inne instytucje i osoby.

Projektowana ustawa wprowadza - od dawna postulowany w Polsce i znany w wielu krajach - podział działalności organizacji pozarządowych na statutową nieodpłatną, statutową odpłatną i gospodarczą, przy wprowadzeniu precyzyjnych

kryteriów rozdziału działalności statutowej odpłatnej i działalności gospodarczej (art. 6 i nast. projektu).

Nowy podział jest niezbędny ze względu na dotychczasowe traktowanie działalności statutowej jako nieodpłatnej, co powodowało praktyczne kwalifikowanie każdej działalności odpłatnej (nawet, gdy finansowanie takiej działalności następowało w drodze dotacji budżetowych) jako działalności gospodarczej. W związku z powyższym działalnością odpłatną pożytku publicznego została określona działalność w zakresie wykonywania zadań należących do sfery zadań publicznych, w ramach realizacji przez organizację pozarządową celów statutowych, za które pobiera wynagrodzenie. Natomiast działalnością nieodpłatną pożytku publicznego jest świadczenie usług na podstawie stosunku prawnego, za które organizacja prowadząca tę działalność nie pobiera wynagrodzenia (art. 7 projektu). Przez wynagrodzenie rozumie się natomiast różnego rodzaju formę opłat za świadczenie usług. Wynagrodzenie takie nie ma wszakże charakteru zarobkowego, co odróżnia tę działalność od działalności gospodarczej.

Należy w tym miejscu zauważyć, że fundacje, zgodnie z ustalonym orzecznictwem sądowym, w ogóle nie mogą prowadzić działalności gospodarczej w zakresie pokrywającym się z przedmiotem działalności statutowej.

W zakresie prowadzenia działalności pożytku publicznego w ramach realizacji zadań publicznych (rozdział 2 działu III projektu) projektowana regulacja przewiduje obowiązek ogłaszania przez organ administracji informacji o rodzaju zadania publicznego, o wysokości środków finansowych przeznaczonych na to zadanie, a także o procedurach ich rozdysponowania (art. 12 projektu), zakładając 30-dniowy termin na dokonanie ogłoszenia. Ogłaszanie informacji w określonym terminie ma na celu umożliwienie równego dostępu oraz właściwego przygotowania działań przez organizacje pozarządowe zainteresowane realizacją zadania.

Zgodnie z art. 20 projektowanej ustawy organizacja pozarządowa uzyskuje status organizacji pożytku publicznego z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego, jednakże do czasu zorganizowania odpowiedniego działu w Krajowym Rejestrze Sądowym, rejestr ten będzie prowadził minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, co zostanie określone w przepisach przejściowych.

Projekt wprowadza Radę Działalności Pożytku Publicznego jako organ opiniodawczo-doradczy i pomocniczy ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, o uprawnieniach opiniodawczych w zakresie określonym w art. 32 ust. 2 pkt. 1, 2, 3 i 6 projektu, w tym w przedmiocie rządowych projektów aktów prawnych dotyczących działalności pożytku publicznego, a także w przedmiocie zadań publicznych i ich realizacji, mogącą również dokonywać pewnych czynności „samoregulacyjnych” sektora organizacji pozarządowych. Odpowiednio do zadań, proponuje się mieszany charakter składu Rady – jej członkami będą, w równej liczbie, osoby reprezentujące organizacje pozarządowe oraz organy administracji publicznej.

W dziale III projektu unormowano problematykę związaną z funkcjonowaniem wolontariatu.

Zgodnie z art. 42 projektu korzystający ma obowiązek zapewnić wolontariuszowi na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, związane z wykonywaniem przez niego świadczeń, niezbędne: badania lekarskie, środki ochrony indywidualnej, a także ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków, pokrywać na zasadach dot. pracowników koszty podróży służbowych i diet, a także inne niezbędne koszty ponoszone przez wolontariusza związane z wykonywaniem świadczeń na rzecz korzystającego (art. 42 ust. 1 projektu). Wolontariusz może, w formie pisemnej, zwolnić korzystającego z wykonania tych obowiązków w całości lub w części (art. 42 ust. 2 projektu).

Wolontariusze mogą wykonywać świadczenia na rzecz organizacji pozarządowych w zakresie ich działalności pożytku publicznego oraz na rzecz organów administracji publicznej, z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej (art. 39 ust. 1 projektu). Wyłączenie to wynika z faktu, iż w ramach administracji publicznej, istniejące gospodarstwa pomocnicze czy zakłady budżetowe prowadzą działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży dóbr i usług na rynku, korzystając ze świadczeń wolontariuszy zakłócałyby równość warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Przepisy ustrojowe dotyczące wolontariatu zostaną dodatkowo uzupełnione w ustawie wprowadzającej ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, poprzez odpowiednie zmiany m.in. dot. ubezpieczeń wypadkowych (projekt ustawy przygotowywany w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej) oraz ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153, z późn. zm.).

Co do kosztów związanych z przywilejami, w szczególności podatkowymi, przewidzianymi w przepisach zawartych w projekcie, dla organizacji pożytku publicznego, trudno jest je określić ze względu na niemożliwość dokładnego określenia liczby i charakteru organizacji pozarządowych zainteresowanych uzyskaniem statusu organizacji pożytku publicznego. Można jednak oczekiwać, że ze względu na szczególne obowiązki początkowa liczba organizacji, które będą korzystały z przywilejów, nie będzie znaczna – przy czym trzeba jeszcze uwzględnić czas trwania procedury uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego.

Skutki finansowe wynikające z wprowadzenia regulacji dotyczących wpływu na dochody i wydatki budżetu zostaną określone po sformułowaniu projektu ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, albowiem dopiero wówczas będzie znany rzeczywisty rozmiar regulacji.

Przewidywane zwiększenie rozmiarów działalności organizacji pozarządowych w sferze wykonywania zadań publicznych, związane z wykorzystaniem wolontariatu oraz z udziałem środków finansowych nie pochodzących z budżetu państwa, może zrównoważyć koszty, jakie pociągnie za sobą wprowadzenie w życie projektowanej ustawy.

Należy bowiem pamiętać, iż organizacje obywatelskie często wytwarzają dobra i świadczą usługi efektywniej, to znaczy lepszej jakości i po niższych kosztach, niż mogą to zrobić organy administracji państwowej.

Dzięki temu, że osoby prywatne dobrowolnie i nieodpłatnie poświęcają swój czas i energię na rozwiązywanie problemów publicznych (np. pomoc ludziom starszym i niepełnosprawnym), administracja publiczna może zmniejszyć wydatki na działania w tym zakresie. Świadczenie usług przez organizacje obywatelskie sprzyja powstawaniu oszczędności wynikających z zasady konkurencji. Choć sektor organizacji pozarządowych nie jest sektorem dochodowym, to istnieje w nim prawdziwa rywalizacja o darowizny, kontrakty i dotacje. A zatem organizacje pozarządowe mogą dostarczać wysokiej jakości dobra i usługi po niższych kosztach. W rezultacie państwo i prywatni darczyńcy oczekują, że organizacje pozarządowe będą zwiększały zakres świadczonych usług w ramach wykonywania zadań publicznych.

Czynnik kalkulacji ekonomicznych jest, przy ocenie skutków projektowanej ustawy, szczególnie ważny. Mała lokalna organizacja społeczna może znacznie lepiej rozpoznawać i realizować realne potrzeby ludzi, którym ma służyć, niż organ administracji publicznej. W wielu przypadkach organizacje społeczne są bardziej efektywne niż przedsiębiorcy i często też korzystają z mechanizmów rynkowych, takich jak konkurencyjność, efektywność, partnerstwo. Pracownicy organizacji pozarządowych otrzymują zazwyczaj mniejsze wynagrodzenia niż pracownicy na porównywalnych stanowiskach w sektorze przedsiębiorców, to należy ocenić, że koszty ponoszone przez te organizacje mogą być niższe.

Wprowadzenie w życie projektowanej ustawy pociągnie za sobą bezpośrednie koszty związane z powołaniem i działalnością Rady Działalności Pożytku Publicznego, a także koszty prowadzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego rejestru organizacji pożytku publicznego (w późniejszym czasie koszty rejestru obciążą Krajowy Rejestr Sądowy).

Przewidywany roczny koszt funkcjonowania Rady związany z obsługą, przeprowadzaniem badań i opracowywaniem ekspertyz, zwrot kosztów podróży dla członków Rady, przysługujące diety wynosić będzie ok. 150 tys. zł. Natomiast koszt prowadzenia rejestru organizacji pożytku publicznego wynosić będzie ok. 510 tys. zł rocznie. Tak więc ogólny koszt wprowadzenia projektowanej regulacji wynosić będzie w skali rocznej ok. 660 tys. zł.

Omawiając **skutki wpływu projektowanej regulacji na rynek pracy**, należy oczekiwać, że w tym zakresie powinien on być znaczący i pozytywny.

Praca wolontariuszy sprawia, że nawet niewielkie środki mogą być wykorzystane w sposób efektywny. Wolontariat to także forma edukacji i kształcenia. Istotą wolontariatu jest bowiem aktywny udział w życiu społecznym poprzez uczestnictwo w organizacjach i instytucjach typu *non-profit*, który rozwija samodzielność i kreatywność. Będąc wolontariuszem można zdobyć doświadczenie, przydatne w karierze zawodowej. Często podkreśla się, że jednym z problemów

bezrobocia jest bierność, a co się z tym wiąże utrata aktywności zawodowej i społecznej. Wolontariat może pomóc ją zachować do czasu znalezienia pracy, a także wzbogacić umiejętności i wiedzę danej osoby, czyli elementy istotne dla jej pozycji na rynku pracy.

W Niemczech w sektorze organizacji pozarządowych zatrudnionych jest 3,7% ogółu zatrudnionych, co stanowi 10% osób zatrudnionych w sektorze usług. We Francji odsetek ten stanowi odpowiednio 4,2 % (ok. 800.000 osób) i 10%; we Włoszech odpowiednio 2% (ok. 400.000 osób) i 5%; w Wielkiej Brytanii natomiast 4% (ok. 900.000 osób) i 9%. Co więcej dane te wydają się szczególnie ważne w kontekście dynamiki wzrostu zatrudnienia. W dekadzie 1980-1990 we Francji na każde sześć nowych miejsc pracy jedno powstało w trzecim sektorze zaś w Niemczech jedno na siedem lub osiem. Oczywiście aktywność zawodowa pracowników organizacji społecznych musi być – jak cała działalność non-profit – poddana szczególnemu reżimowi prawnemu, w tym też skutecznemu nadzorowi ze strony organów publicznych tak, aby uniknąć zjawisk patologicznych.

Należy podkreślić, iż projektowana regulacja, uwzględniając obowiązujące przepisy prawne, przyczyni się do ujednoczenia procedur zawartych obecnie w innych aktach prawnych np. w ustawie o finansach publicznych. Ustawa ta w art. 118 stanowi, iż „tryb postępowania o udzielenie dotacji, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określa w drodze uchwały organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego”. Praktyka organów jednostek samorządu terytorialnego w tym zakresie daje obraz braku jednolitego, efektywnego i przejrzystego systemu wydatkowania środków publicznych. Ponadto należy zauważyć, iż uchwały tych organów nie zawsze realizują podstawowe wytyczne ustawodawcy. Projektowana ustawa ma dokonać w tej materii ujednoczenia przepisów prawnych, w szczególności w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy *o współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, o działalności organizacji pozarządowych*, którego kontynuację w sferze zasadniczych rozwiązań stanowi przedkładana regulacja, został przekazany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 16 października 2000 r., jednak Komisja do dnia dzisiejszego nie zajęła oficjalnego stanowiska. Uwagi przesłał natomiast Związek Powiatów Polskich, którego przedstawiciel uznał wagę i znaczenie propozycji. Projekt konsultowano także z centralami związkowymi OPZZ i NZSS „Solidarność”.

Należy wskazać, iż proponowane rozwiązania były także przedmiotem **konsultacji społecznych** z przedstawicielami sektora pozarządowego w Polsce, w których brało udział kilkadziesiąt organizacji o większym zasięgu, z prośbą o rozpowszechnienie wśród innych organizacji społecznych.

Opinię do projektu ustawy przedstawił także Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski.

Przedmiot ustawy znajduje się zasadniczo poza zakresem unormowania prawa europejskiego. Jak wspomniano na wstępie, istnieją jednak odpowiednie normy i standardy dotyczące wykorzystywania potencjału społecznego i usługowego „trzeciego sektora” w działalności władz publicznych. Projekt odpowiada tym normom i standardom.

Odpowiednie, zgodne z regulacją Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 918/83, określenie zakresu zaproponowanego w projekcie ustawy zwolnienia z opłat celnych w przepisach ustawy Kodeks celny zostanie dokonane w treści projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Należy wskazać, iż Unia Europejska nie wprowadziła ujednoczonych przepisów prawnych dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych. Ich działania są regulowane prawem poszczególnych państw, jednak należy wskazać, iż Unia przyjmuje szereg rozwiązań prawnych które mają głęboki wpływ na działania organizacji trzeciego sektora. Do Traktatu z Maastricht (1992) dołączona została Deklaracja 23 podkreślająca znaczenie stowarzyszeń i fundacji dobroczynnych „określając je jako instytucje odpowiedzialne za zakłady i służby opieki społecznej”. Zapis ten został rozwinięty w dołączonej do Traktatu Amsterdamskiego Deklaracji 38 która stanowi „uznaje się istotny wkład pracy ochotniczej w rozwój solidarności społecznej”. Wspólnota promowała będzie zachowanie wymiaru europejskiego w organizacjach ochotniczych, kładąc szczególny nacisk na wymianę informacji i doświadczeń oraz na udział młodego pokolenia i ludzi starszych w pracy ochotniczej”. Omawiając prawne podstawy działania organizacji pozarządowych w Unii Europejskiej nie sposób wymienić Europejskiej Konwencji Praw Człowieka gwarantującej wolność zakładania, przystępowania lub występowania z organizacji społecznych. Natomiast początek szerszej debacie o roli organizacji pozarządowych oraz włączaniu ich w projektowanie polityki publicznej dał przyjęty w 1993 r. przez Komisję Wspólnot Europejskich dokument konsultacyjny dotyczący europejskiej polityki społecznej „Zielona Księga Polityki Społecznej”.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekt. Min. DH/ 208/2002/DPE-pw,eb

Warszawa, 31. 01 2002r.

Pan
Stanisław Jaśkiewicz
Sekretarz Komitetu Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (pismo nr KRM-10-29-02-Nowy tekst; RM-10-5-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem przedłożonego projektu ustawy jest określenie zasad prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe i korzystania z tej działalności przez organy administracji publicznej w celu wykonywania zadań publicznych. Ustawa określa ponadto zasady sprawowania nadzoru nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, jak również reguluje zasady nadawania organizacjom pozarządowym statusu organizacji pożytku publicznego oraz ich funkcjonowania.
- II. Przedmiot projektowanej ustawy pozostaje – co do zasady – poza zakresem regulacji prawa wspólnotowego. Unia Europejska nie wprowadza bowiem przepisów prawnych o charakterze wiążącym, dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych. Przedłożony projekt budzi jednak wątpliwość z punktu widzenia zgodności z regulacją wspólnotowego prawa pochodnego z obszaru regulacji celnych.

Zgodnie bowiem z zaproponowanym brzmieniem art. 22 ust 1 pkt 6 przedłożonego projektu ustawy, organizacji pożytku publicznego przysługuje, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, zwolnienie z opłat celnych w zakresie prowadzonej przez nią działalności pożytku publicznego. Przedłożony projekt ustawy nie uwzględnia przy tym jednocześnie propozycji zmiany brzmienia art. 190 ustawy z dnia 9 stycznia 1997 roku Kodeks celny (Dz.U. z 2001 r. Nr 75, poz. 802 z późn.zm.).

Należy zauważyć, iż kwestie dozwolonych zwolnień z opłat celnych uregulowane zostały w prawie wspólnotowym w Rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 918/83 z dnia 28 marca 1983 roku w sprawie ustanowienia systemu zwolnień celnych (Dz.Urz. WE Nr L 271, 23.09.1986). Powyższe rozporządzenie określa przypadki w których, ze względu na szczególne okoliczności, może zostać udzielone, przy dopuszczaniu do wolnego obrotu lub wywozie towarów poza obszar celny Wspólnoty, zwolnienie z należności przywozowych lub należności wywozowych. Regulacja wspólnotowego prawa pochodnego zawiera zamknięty katalog dopuszczalnych zwolnień, obejmujący konkretne kategorie towarów przeznaczonych na wskazane cele. Rozporządzenie wskazuje m.in.

- zwolnienie z należności przywozowych strojów szkolnych, rzeczy potrzebnych do nauki i używanych przedmiotów ruchomych przeznaczonych do zwykłego wyposażenia pokoju należącego do uczniów i studentów przybyłych na obszar celny Wspólnoty z zamiarem nauki i przeznaczone do ich osobistego użytku w okresie studiów (Art. 25 Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 918/83),
- zwolnienie z ww. należności przedmiotów o charakterze wychowawczym, naukowym lub kulturalnym wymienione w załączniku I, niezależnie od ich odbiorcy i celu do jakiego zostaną wykorzystane (Art. 50 Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 918/83), jak również
- zwolnienie wskazanych towarów przeznaczonych dla organizacji charytatywnych i filantropijnych, przedmiotów przeznaczonych dla niewidomych oraz pozostałych osób niepełnosprawnych (Art. 65 Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 918/83).

Zwolnienie z opłat celnych przywozu i wywozu za granicę przez organizacje pożytku publicznego wszystkich rzeczy z przeznaczeniem na ich działalność statutową, tj. bez wyszczególnienia rodzaju tych rzeczy bądź wskazania ich przeznaczenia (tj. zaproponowano w art. 60 wersji projektu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz o zmianie niektórych ustaw przekazanej pismem nr KRM-10-29-01), byłoby zatem zwolnieniem zbyt ogólnym w świetle wymogów Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 918/83. Jego realizacja dopuszczałaby bowiem możliwość zwolnienia od opłat celnych przywozu i wywozu rzeczy, których zwolnienia z ww. należności nie przewiduje się w przepisach powyższej regulacji wspólnotowego prawa pochodnego. Innymi słowy, otwarty katalog rzeczy związanych z

działalnością statutową organizacji pożytku publicznego umożliwi realizowanie tegoż zwolnienia w odniesieniu do rzeczy, które – zgodnie z Rozporządzeniem Rady (EWG) Nr 918/83 – podlegają bezwzględnie procedurze opłaty celnej. Z powyższego względu zaproponowane zwolnienie uznać należałoby za niedopuszczalne z punktu widzenia prawa Unii Europejskiej.

Ostateczna ocena zaproponowanej regulacji możliwa będzie zatem dopiero wraz z zaproponowaniem odpowiednich zmian w ustawie Kodeks celny. Innymi słowy, pozytywna ocena projektowanego brzmienia art. 22 ust. 1 pkt. 6, uzależniona będzie od odpowiedniego, tj. zgodnego z regulacją Rozporządzeniem Rady (EWG) Nr 918/83, określenia zakresu zaproponowanego zwolnienia z opłat celnych w przepisach ustawy Kodeks celny, w treści ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o której mowa w piśmie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2002 roku (pismo nr GP/DD/544/02).

- III. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż przedłożony projekt ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej z zastrzeżeniem uwagi wyrażonej w punkcie II niniejszej opinii.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Aleksander Proksa

p.o. Sekretarza Rady Ministrów

~~Pan Jerzy Hausner~~

~~Minister Pracy i Polityki Społecznej~~

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 2002 r.

**w sprawie wzoru oferty realizacji zadań publicznych przez organizację
pozarządową oraz ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania
publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania takiego zadania**

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 2002 r. o działalności
pożytku publicznego oraz o wolontariacie (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się,
co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wzór oferty realizacji zadań publicznych przez organizację pozarządową, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- 2) ramowy wzór umowy o wykonanie przez organizację pozarządową zadania publicznego, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia,
- 3) wzór sprawozdania z wykonania przez organizację pozarządową zadania publicznego określonego w umowie o wykonanie tego zadania, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 2. Ilekroć w załącznikach do rozporządzenia jest mowa o:

- 1) zadaniach - należy przez to rozumieć zadania publiczne określone w ustawie z dnia 2002 r. o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie (Dz.U. Nr ..., poz.....), zwanej dalej „ustawą”,
- 2) organie zlecającym zadanie lub zleceniodawcy - należy przez to rozumieć organ administracji publicznej, o którym mowa w ustawie,
- 3) organizacji - należy przez to rozumieć organizację pozarządową, o której mowa w ustawie.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIK Nr 1

Wzór

.....
(pieczęć organizacji)

.....
(data i miejsce złożenia oferty)

OFERTA ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ

składana na podstawie przepisów rozdziału 2 działu II
ustawy z dnia 2002 r.
o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie (Dz.U. Nr ..., poz...)

REALIZACJI ZADANIA

.....
(nazwa zadania)
w okresie od do

NA PODSTAWIE
***POWIERZENIA WYKONYWANIA ZADANIA**
***WSPIERANIA ZADANIA**
(niepotrzebne skreślić)

PRZEZ

.....
(nazwa organu zlecającego)

WRAZ Z

***WNIOSEM O PRZYZNANIE DOTACJI ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH**
***DEKLARACJĄ NIEODPŁATNEGO WYKONANIA ZADANIA**
(niepotrzebne skreślić)

1. Dane na temat organizacji

- 1) pełna nazwa organizacji
- 2) status prawny
- 4) *numer Krajowego Rejestru Sądowego
- *inne dane ewidencyjne
- (niepotrzebne skreślić)
- 5) data powstania

6) cele statutowe (ogólny przedmiot działalności statutowej):

7) zakres prowadzonej działalności statutowej

a) działalność nieodpłatna

b) działalność odpłatna

8) jeżeli organizacja prowadzi działalność gospodarczą:

a) numer wpisu do rejestru przedsiębiorców:

b) przedmiot działalności gospodarczej

9) dokładny adres: ul.
gmina powiat województwo

10) tel. fax
e-mail: http://

11) nazwa banku i numer rachunku

12) nazwiska i imiona oraz funkcje osób statutowo upoważnionych do reprezentowania organizacji w kontaktach zewnętrznych i posiadających zdolność do podejmowania zobowiązań finansowych w imieniu organizacji (zawierania umów)

.....
.....

13) nazwa, adres i telefon kontaktowy placówki bezpośrednio wykonującej zadanie, na którą organizacja pragnie uzyskać dotację (skreślić, jeżeli niepotrzebne)

.....

14) osoba upoważniona do składania ewentualnych wyjaśnień i uzupełnień dotyczących oferty (imię i nazwisko oraz nr telefonu kontaktowego)

II. Opis zadania

1. Nazwa zadania

2. Cel zadania – typ działań organizacji przy realizacji zadania

3. Szczegółowy zakres rzeczowy zadania

4. Opis kolejnych działań planowanych przy realizacji zadania

5. Liczbowe określenia skali działań przy realizacji zadania (prosimy użyć miar adekwatnych dla danego typu zadania, np. liczba podopiecznych, liczba indywidualnych świadczeń udzielonych tygodniowo/miesięcznie)

6. Zakładane rezultaty realizacji zadania

Inni sponsorzy publiczni - jacy? na jakiej podstawie przyznali lub zapewnili środki finansowe?		
Inni sponsorzy prywatni - jacy? na jakiej podstawie przyznali lub zapewnili środki finansowe?		
Ogółem		100%

Ewentualne uwagi mogące mieć znaczenie przy ocenie kosztorysu

.....
.....
.....

Ewentualny pozafinansowy wkład własny podmiotu w realizację zadania (np. praca wolontariuszy)

.....
.....
.....

IV. Inne wybrane informacje dotyczące zadania

1. Partnerzy w realizacji zadania (ze szczególnym uwzględnieniem organów administracji publicznej)

2. Posiadane zasoby kadrowe - ważne z punktu widzenia realizacji zadania

Ogólna liczba osób pracujących przy realizacji zadania (w przeliczeniu na pełne etaty): []

w tym wolontariusze (w przeliczeniu na pełne etaty): []

Inne informacje o zasobach kadrowych, w tym kwalifikacjach:

3. Posiadane zasoby rzeczowe [lokalowe, sprzętowe – wraz z informacją o stanie technicznym, finansowe, inne] – ważne z punktu widzenia realizacji zadania

4. Koszty korzystania z zasobów, o których mowa w pkt 3 [z podziałem na rodzaje zasobów]

5. Dotychczasowe doświadczenia w realizacji zadań podobnego typu

6. Informacje na temat dotychczasowych zadań realizowanych we współpracy z administracją publiczną

7. Dodatkowe uwagi lub informacje wnioskodawcy

.....
.....
.....

Oświadczam/my, że:

- 1) proponowane zadanie w całości mieści się w zakresie działalności statutowej naszej organizacji,
- 2) proponowane zadanie należy do sfery, o której mowa w art.4 ustawy z dnia 2002 r. o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariuszach (można skreślić w przypadku złożenia oferty realizacji zadania na podstawie wspierania),
- 3) nasza organizacja jest związana niniejszą ofertą przez okres do dnia,
- 4) wszystkie podane w ofercie informacje są zgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym.

(pieczęć organizacji)

.....
(podpis osoby lub podpisy osób upoważnionej/nych
do składania oświadczeń woli w imieniu organizacji)

Załączniki i ewentualne referencje:

1. Aktualny wyciąg poświadczony z rejestru (ważny do 3 miesięcy od daty uzyskania)
2. Sprawozdanie merytoryczne i finansowe za ostatni rok
3.
4.
5.

Poświadczenie złożenia oferty

Adnotacje urzędowe (nie wypełniać)

ZAŁĄCZNIK Nr 2

Wzór

UMOWA NR

zawarta w dniu

w,

pomiędzy

....., zwanym dalej Zleceniodawcą,
 reprezentowanym przez

a

Organizacją

.....

z siedzibą w,

zwaną dalej „Organizacją”, reprezentowaną przez

.....

§ 1. 1. Zleceniodawca zleca Organizacji, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2002 r. o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie (Dz.U. Nr ..., poz...) i odpowiednio do oferty złożonej przez Organizację, realizację zadania publicznego szczegółowo określonego w załączniku nr 1, zwanego dalej „zadaniem”, a Organizacja zobowiązuje się wykonać zadanie w zakresie i na zasadach określonych w niniejszej umowie.

2. Niniejsza umowa jest, w rozumieniu art.15 ust.1 ustawy powołanej w ust.1, umową * o powierzenie zadania /* o wsparcie realizacji zadania.

§ 2. 1. Zleceniodawca zobowiązuje się do przekazania na realizację zadania dotacji w wysokości (słownie) złotych.

2.* Przyznane środki finansowe w wysokości (słownie) złotych zostaną przekazane na konto Organizacji nr w ciągu 30 dni od daty podpisania umowy.

*Przyznane środki finansowe zostaną przekazane na konto Organizacji nr w następujący sposób:

I transza w wysokości słownie

.....

do dnia
II transza w wysokości słownie

.....
do dnia
III transza w wysokości słownie

.....
do dnia

§ 3. *Termin realizacji zadania ustala się od dnia podpisania umowy do dnia

* (dotyczy tylko umów o powierzenie) Zadanie będzie wykonywane przez czas nie ograniczony, przy czym każdej ze stron przysługuje prawo wypowiedzenia jej z wyprzedzeniem ... miesięcy, ze skutkiem na ostatni dzień *miesiąca / *kwartału; w takim przypadku Organizacji przysługuje jedynie dotacja za odpowiedni okres wykonywania zadania.

*Zadanie zostanie wykonane zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 2.

§ 4. *Placówką Organizacji upoważnioną przez nią do bezpośredniego wykonywania zadania jest

* Organizacja uprawniona jest do wykonania części zadania określonej w załączniku nr 3 przez inny podmiot, *będący organizacją pozarządową, o której mowa w art.3 ustawy powołanej w § 1 ust.1.

§ 5. Organizacja zobowiązuje się do wykorzystania przekazanych środków finansowych zgodnie z celem, na jaki je uzyskała, i na warunkach określonych niniejszą umową. Dotyczy to także ewentualnych przychodów uzyskanych przy realizacji umowy, których nie można było przewidzieć przy kalkulowaniu wielkości dotacji, oraz odsetek bankowych od przekazanych przez Zleceniodawcę środków, które należy wykorzystać wyłącznie na realizację zadania.

§ 6. 1. Zleceniodawca sprawuje kontrolę prawidłowości wykonywania zadania przez Organizację, w tym wydatkowania przekazanych jej środków finansowych.

2. W ramach kontroli, o której mowa w ust.1, upoważnieni pracownicy Zleceniodawcy mogą, w godzinach pracy Organizacji oraz w jej siedzibie i w miejscach wykonywania zadania, badać dokumenty i inne nośniki informacji dostarczone lub udostępnione przez Organizację, które mają lub mogą mieć znaczenie dla oceny prawidłowości wykonywania zadania. Organizacja obowiązana jest do udzielania ustnie lub na piśmie, w zależności od żądania

kontrolującego i w terminie przez niego określonym, wyjaśnień i informacji dotyczących realizacji zadania.

3. Zleceniodawca może żądać *miesięcznych / * kwartalnych sprawozdań z wykonywania zadania według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do niniejszej umowy.

§ 7. 1. Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania powinno zostać sporządzone przez Organizację na formularzu przedstawionym przez Zleceniodawcę i dostarczone Zleceniodawcy do zaakceptowania w terminie 30 dni po upływie terminu określonego w § 3.

*2. Sprawozdanie częściowe z wykonania zadania powinno zostać sporządzone przez Organizację na formularzu przekazanym przez Zleceniodawcę i dostarczone w terminie 30 dni po upływie roku budżetowego (dotyczy umów o powierzenie zawartych na okres dłuższy niż rok albo na czas nieokreślony).

§ 8. Przyznane środki finansowe, określone w § 2, Organizacja zobowiązana jest wykorzystać do dnia Środki finansowe nie wykorzystane do tego terminu Organizacja zobowiązana jest zwrócić w terminie do dnia na konto Zleceniodawcy

§ 7. Do zamówień na dostawy oraz wykonywanie usług i robót budowlanych, opłacanych ze środków pochodzących z dotacji, Organizacja stosuje przepisy o zamówieniach publicznych.

§ 8. Umowa może być rozwiązana na mocy porozumienia Stron za miesięcznym okresem wypowiedzenia w przypadku wystąpienia okoliczności, za które Strony nie ponoszą odpowiedzialności, a które uniemożliwiają wykonywanie umowy. Skutki finansowe i ewentualny zwrot środków finansowych Strony określą w sporządzonym na tę okoliczność protokole.

§ 9. Umowa może być rozwiązana przez Zleceniodawcę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku wykorzystywania udzielonej dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, nieterminowego lub nienależytego wykonywania umowy, a w szczególności zmniejszenia zakresu rzeczowego realizowanego zadania, stwierdzonego na podstawie wyników kontroli oraz oceny realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych. Wypowiadając umowę, Zleceniodawca określi kwotę dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia, od którego stwierdzono występowanie podstawy do rozwiązania, termin jej zwrotu oraz nazwę i numer konta, na które należy dokonać wpłaty.

§ 10. Wygaśnięcie umowy nastąpi z chwilą zaakceptowania przez Zleceniodawcę sprawozdania, o którym mowa w § 7 ust. 1.

§ 11. Wszelkie zmiany umowy wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 12. W zakresie nie uregulowanym umową stosuje się obowiązujące przepisy prawa, w szczególności przepisy Kodeksu cywilnego. Organizacja oświadcza, że znane są jej obowiązki wynikające z przepisów prawa, w szczególności ustawy powołanej w § 1 ust.1.

§ 13. Ewentualne spory, powstałe w związku z zawarciem i wykonywaniem niniejszej umowy, Strony poddają rozstrzygnięciu właściwego, ze względu na siedzibę Zleceniodawcy, sądu powszechnego.

§ 14. Umowa niniejsza została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Organizacja:

.....

Zleceniodawca:

.....

ZAŁĄCZNIK Nr 3

Wzór

SPRAWOZDANIE (*CZĘŚCIOWE / *KOŃCOWE)¹

z wykonania zadania

.....

(nazwa zadania)

w okresie od do,

określonego w umowie nr,

zawartej w dniu,

pomiędzy a

(nazwa organu zlecającego) (nazwa organizacji)

Data złożenia sprawozdania:

Część I. Sprawozdanie merytoryczne

1. W jakim stopniu planowane cele zostały zrealizowane

2. Opis zrealizowanego zadania (w porządku działań lub efektów zawartym w ofercie organizacji i w umowie)².

3. Informacje o beneficjentach/adresatach/uczestnikach zadania (liczebność, charakterystyka ze względu na istotne dla realizacji zadania cechy, np. wiek, płeć, miejsce zamieszkania, status materialny)

--

4. Wymierne rezultaty realizacji zadania (odpowiednio do oferty organizacji)

--

5. Rola partnerów w realizacji zadania (ze szczególnym uwzględnieniem organów administracji publicznej)

--

Część II. Sprawozdanie finansowe

A. Informacja o wydatkach poniesionych przy realizacji zadania

Całkowity koszt w okresie sprawozdawczym (w zł) []
 w tym koszty pokryte z uzyskanej dotacji (w zł) []
 w tym środki własne (w porównaniu z ofertą) [()]

1. Kosztorys ze względu na typ kosztów (w zł)

Lp.	Rodzaj kosztów i sposób ich kalkulacji	Całość zadania		Poprzednie okresy sprawozdawcze (narastająco)		Bieżący okres sprawozdawczy	
		koszt całkowity	w tym z dotacji	koszt całkowity	w tym z dotacji	koszt całkowity	w tym z dotacji

Łącznie							

2. Kosztorys ze względu na źródło finansowania

Źródło	Całość zadania		Poprzednie okresy sprawozdawcze (narastająco)		Bieżący okres sprawozdawczy	
	zł	%	zł	%	zł	%
Koszty pokryte z dotacji						
Finanse własne						
Wpłaty i opłaty uczestników projektu - z jakiego tytułu?						
Inni sponsorzy publiczni - jacy? Na jakiej podstawie?						
Inni sponsorzy prywatni - jacy? Na podstawie jakiego stosunku prawnego?						
Ogółem:		100%		100%		100%

Ewentualne uwagi mogące mieć znaczenie przy ocenie realizacji budżetu:

.....
.....
.....
.....
.....

B. Zestawienie rachunków³

Lp.	Numer dokumentu księgowego	Numer pozycji kosztorysu	Data	Nazwa wydatku	Kwota (w zł)	W tym ze środków pochodzących z dotacji (w zł)
Łącznie						

C. Podsumowanie realizacji budżetu

Kwota dotacji określona w umowie []
Dotychczas przekazana łączna kwota dotacji []
Dotychczas poniesione łączne wydatki
pokrywane z dotacji []
Uwagi dotyczące wzajemnych zobowiązań⁴

Część III. Dodatkowe informacje

.....
.....
.....
.....
.....

Załączniki:⁵

1.
2.
3.
4.
5.

*

Oświadczam/my, że:

- 1) od daty zawarcia umowy nie zmienił się status prawny organizacji,
- 2) wszystkie podane w niniejszym sprawozdaniu informacje są zgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym,
- 3) zakup robót, towarów i usług za środki finansowe uzyskane w ramach umowy został dokonany zgodnie z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych.

(pieczęć organizacji)

.....
(podpis osoby lub podpisy osób upoważnionej/nych
do składania oświadczeń woli w imieniu organizacji)

Poświadczenie złożenia sprawozdania

Adnotacje urzędowe (nie wypełniać)

POUCZENIE

Sprawozdania składa się osobiście lub nadsyła listem poleconym w przewidzianym w umowie terminie na adres organu zlecającego.

¹ Sprawozdanie częściowe i końcowe sporządzać należy w okresach określonych w umowie.

² Opis musi zawierać szczegółową informację o zrealizowanych działaniach zgodnie z ich układem zawartym w ofercie, która była podstawą przygotowania umowy. W opisie konieczne jest uwzględnienie wszystkich planowanych działań, zakres, w jakim zostały zrealizowane, i wyjaśnienie ewentualnych odstępstw w ich realizacji, zarówno jeśli idzie o ich zakres, jak i harmonogram realizacji.

³ Do sprawozdania załączyć należy spis wszystkich faktur (rachunków), które opłacone zostały w całości lub w części ze środków pochodzących z dotacji. Spis zawierać powinien: nr rachunku, datę jego wystawienia, wysokość wydatkowanej kwoty i wskazanie, w jakiej części pokryta ona została z dotacji, oraz rodzaj towaru lub zakupionej usługi. Każdy z rachunków opłaconych z otrzymanej dotacji winien być opatrzony na odwrocie pieczęcią organizacji oraz sporządzonym w sposób trwały opisem zawierającym informacje: z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionego towaru, usług lub innego rodzaju opłaconej należności. Informacja ta powinna być podpisana przez osobę odpowiedzialną za sprawy dotyczące rozliczeń finansowych organizacji.

Do sprawozdania nie załącza się faktur (rachunków), które należy przechowywać starannie i udostępnić podczas przeprowadzanych ewentualnie czynności kontrolnych.

⁴ Wielkość kolejnej transzy dotacji lub ewentualna kwota podlegająca zwrotowi na rzecz organu zlecającego po zakończeniu zadania.

⁵ Do niniejszego sprawozdania załączyć należy dodatkowe materiały mogące dokumentować działania faktyczne podjęte przy realizacji zadania (np. listy uczestników projektu, publikacje wydane w ramach projektu, raporty, wyniki prowadzonych ewaluacji), jak również dokumentować konieczne działania prawne (kopie umów, kopie dowodów przeprowadzenia odpowiedniego postępowania w ramach zamówień publicznych).

UZASADNIENIE

Rozporządzenie, wydawane na podstawie art.18 ustawy z dnia 2002 r. o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie (Dz.U. Nr ..., poz....), uwzględnia przepisy tej ustawy oraz, wobec odesłania w art.15 ust.1 do art.71 ust.2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz.1014 z późn.zm.), także odpowiednie przepisy tej ostatniej ustawy. Jednocześnie stara się ono zbliżyć – w swoim zakresie unormowania - do treści, funkcjonującego już w obrocie prawnym i dotyczącego istotnego segmentu działalności pożytku publicznego, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 czerwca 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad i form współdziałania administracji publicznej z innymi podmiotami oraz wzorów ofert, umów i sprawozdań z realizacji zadań pomocy społecznej (Dz.U. Nr 55, poz.662).

Rozporządzenie, jak ustawa, dotyczy materii znajdującej się poza sferą unormowania prawa europejskiego. Rozporządzenie nie powoduje też powstania dodatkowych wydatków budżetowych.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 2002 r.

w sprawie trybu powoływania członków Rady Działalności Pożytku Publicznego, organizacji i trybu działania Rady oraz zasad uczestnictwa w jej pracach niereprezentowanych w niej przedstawicieli organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych

Na podstawie art. 37 ustawy z dnia 2002 r. o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb powoływania przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego członków Rady Działalności Pożytku Publicznego, zwanej dalej „Radą”,
- 2) organizację i tryb działania Rady oraz zasady uczestnictwa w jej pracach przedstawicieli organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie.

§ 2. 1. Zgłoszenie kandydatów na członków Rady następuje co najmniej cztery miesiące przed upływem kadencji Rady.

2. Zgłoszenie kandydatów na członków Rady pierwszej kadencji następuje do dnia

Rozdział 2

Tryb powoływania członków Rady

§ 3. Organy administracji publicznej i kierownicy jednostek podległych tym organom lub przez nie nadzorowanym zgłaszają osoby, spośród których powołuje się członków Rady, będących przedstawicielami organów administracji publicznej, ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia

społecznego, przedstawiając kandydatury, za zgodą zainteresowanych, wraz z uzasadnieniem dotyczącym kwalifikacji kandydata do wykonywania zadań członka Rady.

§ 4. Jeżeli zgłoszenia dokonuje kierownik jednostki podległej organowi administracji publicznej lub przez niego nadzorowanej, zgłoszenie przedstawia się za pośrednictwem tego organu, który dołącza swoją opinię.

§ 5. Zgłoszenia, o których mowa w § 3 i 4, są przedstawiane za pośrednictwem wojewody:

- 1) jeżeli dokonują ich inne organy administracji rządowej w województwie lub kierownicy jednostek podległych tym organom lub przez nie nadzorowanych, przy czym wojewoda dołącza swoją opinię o kandydacie,
- 2) jeżeli dokonują ich organy jednostek samorządu terytorialnego lub kierownicy ich jednostek organizacyjnych.

§ 6. Przed powołaniem członków Rady, będących przedstawicielami organów administracji publicznej, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zasięga opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, działającej na podstawie odrębnych przepisów.

§ 7. W razie odwołania członka Rady, będącego przedstawicielem organów administracji publicznej, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego powołuje nowego członka Rady na okres do końca kadencji, spośród kandydatów zgłoszonych przed rozpoczęciem tej kadencji, w trybie określonym w § 3 – 6.

§ 8. Organizacje pozarządowe zgłaszają osoby, spośród których powołuje się członków Rady, będących przedstawicielami tych organizacji, ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, przedstawiając kandydatury za zgodą zainteresowanych, wraz z uzasadnieniem dotyczącym kwalifikacji kandydata do wykonywania zadań członka Rady.

§ 9. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w celu uzyskania opinii, przedstawia kandydatury, o których mowa w § 8, zespołowi zaproszonych w tym celu osób, złożonemu, z zastrzeżeniem ust.2, w równych częściach z przedstawicieli organizacji pożytku publicznego prowadzących działalność w różnych dziedzinach, oraz przedstawicieli innych organizacji pozarządowych.

2. Zespół, o którym mowa w ust.1, wyrażający opinie w sprawie kandydatur członków Rady pierwszej kadencji, składa się z przedstawicieli

organizacji pozarządowych prowadzących działalność w różnych dziedzinach pożytku publicznego.

§ 10. W razie odwołania członka Rady, będącego przedstawicielem organizacji pozarządowych, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego powołuje nowego członka Rady na okres do końca kadencji spośród kandydatów zgłoszonych przed rozpoczęciem tej kadencji trybie określonym w § 9.

Rozdział 3

Organizacja i tryb działania Rady oraz zasady uczestnictwa w jej pracach przedstawicieli niereprezentowanych w niej przedstawicieli organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych

§ 11. 1. Pracami Rady kierują współprzewodniczący:

- 1) przedstawiciel organów administracji publicznej, wybrany przez członków Rady, będących przedstawicielami tych organów,
- 2) przedstawiciel organizacji pozarządowych, wybrany przez członków Rady będących przedstawicielami tych organizacji.

2. Współprzewodniczących powołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

3. Do zadań współprzewodniczących należy:

- 1) przewodniczenie posiedzeniom Rady,
- 2) ustalanie harmonogramu prac Rady, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Rady,
- 3) powoływanie zespołów problemowych oraz ustalanie przedmiotu ich działania,
- 4) ustalanie składów osobowych stałych i doraźnych zespołów problemowych,
- 5) powoływanie współprzewodniczących zespołów problemowych,
- 6) powoływanie ekspertów,
- 7) zlecenie wykonania badań i ekspertyz na rzecz Rady ekspertom lub przedstawicielom organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie.

§ 12. 1. Rada obraduje na posiedzeniach plenarnych oraz w zespołach problemowych.

2. Uchwały Rady i zespołów problemowych podejmowane są zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków Rady – przedstawicieli organów administracji publicznej i przedstawicieli organizacji pozarządowych.

3. Rada oraz zespoły problemowe mogą zapraszać osoby spoza swego grona dla rozpatrzenia określonych spraw, z zastrzeżeniem § 14 ust.2.

§ 13. Do zadań stałych i doraźnych zespołów problemowych Rady należy wykonywanie zadań Rady - w zakresie właściwości zespołów i przedstawienie Radzie wyników prac.

§ 14. 1. W skład zespołów problemowych wchodzi, w równej liczbie, członkowie Rady – przedstawiciele organów administracji publicznej oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych.

2. W skład zespołów mogą również wchodzić, z głosem doradczym i w równej liczbie, przedstawiciele organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie, w szczególności osoby, które zostały zgłoszone na daną kadencję Rady w trybie określonym w niniejszym rozporządzeniu, lecz nie zostały powołane do składu Rady.

§ 15. 1. Pracami zespołów problemowych kierują ich współprzewodniczący.

2. Do zadań współprzewodniczących zespołów należy:

- 1) przewodniczenie posiedzeniom zespołów,
- 2) ustalanie harmonogramu prac zespołów, w szczególności przez sporządzanie okresowych informacji dla Rady o pracach zespołów,
- 3) ustalanie terminów i zakresu tematycznego kolejnych posiedzeń zespołów.

§ 16. 1. Posiedzenia Rady zwołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu ze współprzewodniczącymi Rady, z własnej inicjatywy, na wniosek współprzewodniczących lub na wniosek co najmniej jednej czwartej liczby członków reprezentujących organizacje pozarządowe.

2. Posiedzenia zespołu problemowego Rady może zwołać jego współprzewodniczący, z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Rady wchodzącego w skład zespołu.

§ 17. 1. Posiedzenia Rady odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

2. Posiedzenia stałych i doraźnych zespołów problemowych odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz między posiedzeniami Rady.

3. Z posiedzeń Rady i zespołów problemowych sporządza się protokół.

§ 18. Rada ustala na pierwszym posiedzeniu regulamin pracy.

Rozdział 4

Przepis końcowy

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie wypełnia dyspozycję art. 37 ustawy z dnia 2002 r. o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie (Dz. U. Nr, poz.).

Uwzględniając przepisy tej ustawy, zakładającej parytet członkostwa przedstawicieli organów administracji publicznej (w której ramach istnieją dwie podstawowe kategorie: administracji rządowej i samorządu terytorialnego) oraz organizacji pozarządowych (w której wyróżnia się kategoria organizacji pożytku publicznego, która jednak nie będzie w ogóle reprezentowana w dacie wejścia rozporządzenia w życie), rozporządzenie odnosi zasadę parytetu i wewnętrznego zróżnicowania obu grup przedstawicieli zarówno do trybu powoływania przedstawicieli, jak i do organizacji i trybu działania Rady. W tym ostatnim zakresie, zasada parytetu spowodowała, w szczególności, wprowadzenie instytucji współprzewodniczących Rady i współprzewodniczących zespołów problemowych Rady.

Rozporządzenie, jak ustawa zawierająca przepis upoważniający, dotyczy materii znajdującej się poza sferą unormowania prawa europejskiego. Rozporządzenie nie powoduje też powstania dodatkowych wydatków budżetowych.